

**Das hat mich motiviert,
mich bei Ihnen zu bewerben...
To zmotywowało mnie,
aby ubiegać się u Państwa o pracę...**

Monika Janicka

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka niemieckiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcące i technikum

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Katarzyna Zajączkowska
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Das hat mich motiviert, mich bei Ihnen zu bewerben... To zmotywowało mnie, aby ubiegać się u Państwa o pracę...

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka niemieckiego.

2.2. Pozostali

Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości.

3. Ramy czasowe

Projekt należy skorelować z programem nauczania przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, który w technikach i liceach ogólnokształcących powinien być realizowany w klasach II i III w wymiarze jednej godziny tygodniowo. Projekt może być realizowany przez uczniów uczących się języka niemieckiego jako pierwszego oraz jako drugiego, którzy osiągnęli poziom minimum A2. Można przyjąć, że przy dwóch godzinach języka niemieckiego i jednej godzinie podstaw przedsiębiorczości tygodniowo projekt będzie realizowany przez ok. 3 tygodnie.

Tydzień pierwszy i drugi:

- wprowadzenie do problematyki w języku polskim,
- wprowadzenie do założeń projektu,
- praca z tekstami czytаныmi i słuchanymi w języku niemieckim (jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej),
- podpisanie kontraktu,
- omówienie kryteriów oceniania symulacji rozmowy kwalifikacyjnej,
- analiza wybranych ofert pracy dostępnych w internecie,
- podział na grupy.

Tydzień trzeci (i ew. czwarty – przy licznej klasie i dużej liczbie symulacji do zaprezentowania):

- przygotowanie się do symulacji rozmowy kwalifikacyjnej,
- prezentacja rozmowy kwalifikacyjnej na forum klasy,
- dokonanie autoewaluacji prezentacji przez uczniów oraz ewaluacji koleżeńskiej.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

Celem projektu „*Das hat mich motiviert, mich bei Ihnen zu bewerben...* To zmotywowało mnie, aby ubiegać się u Państwa o pracę...” jest poszerzenie wiedzy uczniów na temat rynku pracy, skutecznego udziału w rozmowach kwalifikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji językowych w zakresie języka niemieckiego.

Tematyka projektu daje możliwości integracji:

- edukacji w zakresie języka obcego nowożytnego (języka niemieckiego): posługiwanie się podstawowym lub (dość) bogatym zasobem środków językowych; tworzenie (krótkich, prostych), spójnych i logicznych wypowiedzi ustnych w zakresie tematu praca: popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia;
- edukacji w zakresie podstaw przedsiębiorczości: poszerzenie wiedzy na temat rynku pracy, rozróżnianie metod poszukiwania pracy, analizowanie własnych kompetencji, przygotowanie i udział w symulowanej rozmowie kwalifikacyjnej;
- edukacji polonistycznej: doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji, wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach ustnych i pisemnych, doskonalenie umiejętności retorycznych, w szczególności zasad tworzenia wypowiedzi spójnych i logicznych;
- edukacji informatycznej w zakresie rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych, wyszukiwanie w sieci potrzebnych informacji i zasobów.

4.2. Cele szczegółowe

Uczeń biorący udział w projekcie:

- analizuje oferty rynku pracy dostępne w internecie;
- rozwija umiejętność dokonywania autoprezentacji;
- wie, jak korzystnie zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- doskonali umiejętność tworzenia spójnych, logicznych wypowiedzi;
- kształtuje umiejętność zabierania głosu w dyskusji;
- rozwija umiejętność zadawania pytań i uzyskiwania informacji;
- rozwija umiejętność komunikowania się i podejmowania konstruktywnej współpracy w grupie;
- doskonali umiejętność korzystania z zasobów cyfrowych.

W języku niemieckim uczeń:

- rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności;
- rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności;
- tworzy proste spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne;
- reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach, uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- przetwarza tekst ustnie lub pisemnie, przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych, sformułowane w języku polskim oraz w języku niemieckim.

Równolegle rozwijane będą następujące kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji: zdolność identyfikowania, rozumienia, wyrażania, tworzenia i interpretowania pojęć w mowie i piśmie, przy wykorzystaniu obrazów, dźwięków i materiałów cyfrowych we wszystkich dziedzinach i kontekstach, a także zdolność skutecznego komunikowania się i porozumiewania się z innymi osobami, we właściwy i kreatywny sposób;

- kompetencje w zakresie wielojęzyczności: korzystanie z języka obcego w celu porozumiewania się; zakres umiejętności, pokrywa się tu zasadniczo z umiejętnością rozumienia i tworzenia informacji: opiera się na zdolności rozumienia, wyrażania i interpretowania m.in. pojęć i faktów w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie i czytanie) w odpowiednim zakresie kontekstów, w zależności od potrzeb danej osoby. Kompetencje te wymagają świadomości głównych rodzajów interakcji słownej i rejestrów języka. Istotna jest również znajomość konwencji społecznych;
- kompetencje cyfrowe: obejmują krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie, korzystanie z informacji i danych, komunikowanie się i współpracę, umiejętność korzystania z mediów;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się: współpraca z innymi osobami, zdolność do autorefleksji i samooceny, radzenie sobie ze złożonością, krytyczna refleksja, podejmowanie decyzji, zdolność uczenia się i pracy w grupie i indywidualnie, organizacja swojej nauki, wytrwałość w nauce, umiejętność dzielenia się nauką, poszukiwanie wsparcia, o ile to potrzebne;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości: obejmują m.in. zdolność wykorzystywania szans i pomysłów oraz przekształcania ich w wartość dla innych osób. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości wymagają świadomości istnienia różnych kontekstów i możliwości pozwalających przekształcać pomysły w działanie w sferze osobistej, społecznej i zawodowej, a także rozumienia procesu ich powstawania. Postawa przedsiębiorcza charakteryzuje się zmysłem inicjatywy i poczuciem sprawczości, otwartością na przyszłość, odwagą oraz wytrwałością w dążeniu do celów.

4.2.1. Cele szczegółowe dla uczniów

Podczas realizacji projektu:

- przeanalizujesz możliwości znalezienia pracy na rynku międzynarodowym;
- wyszukasz w sieci oferty pracy z krajów niemieckiego obszaru językowego;
- przeanalizujesz swoje kompetencje;
- wybierzesz jedną z ofert pod kątem własnych kompetencji i zainteresowań;
- zapoznasz się z zasadami uczestniczenia w rozmowie kwalifikacyjnej i sposobami rozmawiania z potencjalnym pracodawcą na podstawie tekstów i nagrań wideo dostępnych w internecie;
- opracujesz słownictwo niezbędne do udziału w rozmowie kwalifikacyjnej;
- przygotujesz się do rozmowy kwalifikacyjnej jako osoba ubiegająca się o pracę lub jako osoba rekrutująca do pracy;
- weźmiesz udział w symulacji rozmowy kwalifikacyjnej zgodnie z wylosowaną/ wybraną rolą;
- przeanalizujesz swój udział w rozmowie kwalifikacyjnej pod kątem popełnionych błędów;
- będziesz współdziałać w grupie;
- ocenisz udział koleżanek i kolegów w symulacji rozmowy kwalifikacyjnej oraz ich skuteczność.

W języku niemieckim:

- zrozumiesz teksty pisane oraz nagrania audiowizualne zawierające informacje o zasadach skutecznego udziału w rozmowach kwalifikacyjnych;

- wyszukasz w tekstach i nagraniach audiowizualnych na temat skutecznego udziału w rozmowie kwalifikacyjnej potrzebne informacje i wyciągniesz na ich podstawie wnioski;
- wyszukasz w internecie oferty pracy pochodzące z niemieckiego obszaru językowego;
- znajdziesz informacje na temat firmy, do której będziesz aplikować podczas symulacji rozmowy kwalifikacyjnej;
- sformułujesz wypowiedź ustną na temat swoich doświadczeń zawodowych, mocnych i słabych stron, swojej motywacji do pracy w firmie oraz oczekiwań;
- będziesz zadawać pytania i reagować na nie.

5. Treści nauczania

5.1. Język niemiecki

Projekt realizuje wymagania szczegółowe w zakresie język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy na III etapie edukacyjnym, zgodnie z podstawą programową wariant III1.P., III1.R oraz III.2.

I.1. Uczeń posługuje się zasobem środków językowych umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematu: 4) praca (zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia).

II. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności:

- 2.5. znajduje w wypowiedzi określone informacje;
- 2.7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.

III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności:

- 3.4. znajduje w tekście określone informacje;
- 3.7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.

IV. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:

- 4.1. opisuje ludzi (...);
- 4.2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 4.3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4.4. przedstawia intencje, marzenia i plany na przyszłość;
- 4.6. wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 4.7. wyraża swoje uczucia i emocje;
- 4.11. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VI. Uczeń reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach:

- 6.1. przedstawia siebie i inne osoby;
- 6.2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 6.3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 6.5. wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

- 6.8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 6.14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 6.15. dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

- 8.1 przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych lub audiowizualnych;
- 8.2. przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 8.3. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Pracując nad projektem uczniowie mogą korzystać z następujących środków językowych:

Pytania do osoby rekrutowanej:

- Wie geht es Ihnen?
- Haben Sie gut hierher gefunden?
- Möchten Sie etwas trinken?
- Wo und wann sind Sie zur Schule gegangen?
- Welchen Schulabschluss haben Sie gemacht?
- Welche Berufserfahrungen haben Sie?
- Welche Sprachen sprechen Sie?
- Warum bewerben Sie sich gerade bei unserem Unternehmen?
- Warum sind Sie für uns der richtige Kandidat/ die richtige Kandidatin?
- Worauf sind Sie in Ihrem Leben besonders stolz?
- Was machen Sie in Ihrer Freizeit?
- Welche Hobbys haben Sie?
- Wie sehen Ihre beruflichen Zukunftspläne aus?

Autoprezentacja

- Danke für die Einladung zum Vorstellungsgespräch.
- Ich möchte mich kurz vorstellen.
- Ich bin... zur Schule gegangen.
- Meine Lieblingsfächer waren...
- Ich habe mich immer für... interessiert.
- Ich habe... studiert.
- Ich habe sei... bis... bei... ein Praktikum gemacht/ gearbeitet. Dort habe ich...
- In meiner Freizeit...
- Meine Hobbys sind...

Plany związane z pracą

- Ich bewerbe mich um die Stelle, denn/weil...
- Diese Stelle interessiert mich, denn/weil...
- Ein berufliches Ziel von mir ist...
- Ich möchte...

Osobowość

- Ich bin belastbar. Ich kann gut mit Stress umgehen.
- Ich habe viel Eigeninitiative.

- Ich kann gut im Team arbeiten.
- Ich bin offen und kommunikationsfähig.
- Ich bin lernbereit. Ich freue mich auf neue Aufgaben.

Pytania do osoby rekrutującej

- Ich hätte noch ein paar Fragen an Sie.
- Ich möchte wissen, wie.../ wann.../ ob...
- Wie sieht es denn mit... aus?

Więcej zwrotów znajduje się w punkcie 8.2.1.

5.2. Podstawy przedsiębiorczości

W projekcie realizowane będą następujące treści, przewidziane wymaganiami ogólnych podstawy programowej kształcenia ogólnego przedmiotu podstawy przedsiębiorczości na III etapie edukacyjnym:

III. Rynek pracy, kariera zawodowa, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, formy zatrudnienia, systemy płac (...). Uczeń:

- 3.5. analizuje własne kompetencje i możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego w formie wolontariatu, praktyk lub stażu oraz znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym;
- 3.7. przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych, eksponując swoje zalety oraz dostrzega podstawowe błędy popełniane podczas rozmowy.

5.3. Język polski

W projekcie realizowane będą następujące treści, przewidziane wymaganiami ogólnych podstawy programowej kształcenia ogólnego przedmiotu język polski na III etapie edukacyjnym:

III. Tworzenie wypowiedzi.

- 1. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji.
- 2. Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach ustnych i pisemnych.
- 4. Doskonalenie umiejętności retorycznych, w szczególności zasad tworzenia wypowiedzi spójnych, logicznych (...).

IV. Samokształcenie.

- 7. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

5.4. Informatyka

W projekcie realizowane będą następujące treści, przewidziane wymaganiami szczegółowych podstawy programowej kształcenia ogólnego przedmiotu informatyka (zakres podstawowy) na III etapie edukacyjnym:

IV. Rozwijanie kompetencji społecznych, takich jak: komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych oraz zarządzanie projektami.
Uczeń:

- 4.1. aktywnie uczestniczy w realizacji projektów informatycznych rozwiązujących problemy z różnych dziedzin, przyjmuje przy tym różne role w zespole realizującym projekt i prezentuje efekty wspólnej pracy;
- 4.6. poszerza i uzupełnia swoją wiedzę korzystając z zasobów udostępnionych na platformach do e-nauczania.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły

Szkoła ponadpodstawowa: liceum ogólnokształcące/ technikum (III etap edukacyjny).

6.2. Wiek uczniów

Nauka w szkole ponadpodstawowej przypada na okres dorastania, który jest pierwszym krokiem w dorosłość. Jest to okres kształtowania się tożsamości oraz zwiększonej aktywności ukierunkowanej na samodzielność. Na rozwój młodego człowieka coraz silniejszy wpływ mają rówieśnicy, którzy zaspokajają potrzebę wspólnoty i współdziałania. Młodzi ludzie eksplorują otoczenie, wypróbowują różne style życia, zaczynają snuć plany na przyszłość. Warto umożliwić im nabywanie zróżnicowanych doświadczeń, ponieważ w przyszłości będzie im łatwiej zdecydować, jak chcą, a jak nie chcą żyć i dokonywać wyborów. Ważną rolę w okresie dorastania pełni poczucie skuteczności, które wiąże się z przekonaniem jednostki, że potrafi samodzielnie radzić sobie z różnego typu problemami. Im wyższe poczucie skuteczności, tym większa wytrwałość w dążeniu do celu, mniejszy lęk przed porażką i większe zadowolenia z życia. Zanim jednak młodzi ludzie wejdą w dorosłe życie, muszą nauczyć się samodzielnie korzystać z dotychczasowych doświadczeń planując własne działania i realizując osobiste i społeczne cele.

Początki realizowania dorosłych ról oraz zobowiązań wymagają jednak nadal wsparcia ze strony rodziców oraz nauczycieli czy innych dorosłych. Na przykład zdobywanie pierwszych doświadczeń zawodowych może także wymagać wsparcia, czasami porady lub poważnej rozmowy. Obraz dorosłości, jaki posiadają starsze nastolatki, jest między innymi efektem takich rozmów. Dlatego istotne jest, aby ramach różnorodnych lekcji i zajęć, zarówno dydaktycznych, jak i wychowawczych, angażować młodzież w dyskusje na temat przyszłości – także zawodowej – oraz odpowiedzialności, tym samym pomagając im w budowaniu obrazu siebie jako dorosłego członka społeczeństwa (Piotrowski, Wojciechowska i Ziółkowska 2014).

6.3. Klasa

Projekt nie jest przypisany do realizacji w konkretnej klasie. Uczestnikami projektu mogą być uczniowie szkół ponadpodstawowych, którzy uczą się języka niemieckiego jako pierwszego lub jako drugiego. Zakłada się, że aby mogli zrealizować projekt, powinni osiągnąć poziom minimum A2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ).

6.4. Zróźnicowanie potrzeb i umiejętności

Praca projektowa to jedna z otwartych form pracy, w której uczniowie nabywają wiedzę i umiejętności poprzez odkrywanie i eksperymentowanie. Rola nauczycieli polega na udzielaniu krótkich informacji objaśniających, wprowadzaniu do zadań oraz wspieraniu uczniów przy ich realizacji, gdy jest to konieczne. Umożliwia zatem wysoki poziom indywidualizacji nauczania. Praca metodą projektu jest także polecana dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), gdyż uwzględnia możliwości i potrzeby osób uczących się i dopomaga im w osiągnięciu indywidualnego mistrzostwa. Realizuje tym samym założenia dydaktyki włączającej, gdyż:

- wywołuje reakcje emocjonalne takie jak zainteresowanie, ciekawość, osobiste zaangażowanie;
- podkreśla związek z wiedzą i doświadczeniami już posiadanymi poprzez odpowiednio sformułowane pytania, wstępną pogadankę, burzę mózgów;
- umożliwia badanie, eksperymentowanie, tworzenie hipotez – w przypadku realizowanego projektu będzie to możliwe dzięki samodzielnemu wyszukiwaniu ogłoszeń o pracę, pracy z tekstami, wyciąganiu na ich podstawie wniosków i opracowywanie strategii uczestniczenia w rozmowie kwalifikacyjnej;
- dostarcza rozwiązań: realizacja wyżej wymienionych faz umożliwi powstanie produktu uczenia się, który będzie można wykorzystać w realnych sytuacjach;
- zastosowanie, ćwiczenie, transfer: wiedza ma to do siebie, że szybko zostaje zapomniana; można temu zapobiegać poprzez powtarzanie i umożliwianie zastosowania wiedzy w praktyce.

W przypadku projektu „Das hat mich motiviert, mich bei Ihnen zu bewerben... To zmotywowało mnie, aby ubiegać się u Państwa o pracę...” wiedza i umiejętności zostają zakotwiczone w pamięci podwójnie – poprzez zapoznanie się z tym samym materiałem na lekcji przedsiębiorczości oraz języka niemieckiego. Udział w symulacji wywoła zapewne głębokie emocje oraz osobiste zaangażowanie uczniów, co także przyczyni się do lepszego zapamiętania treści (na podstawie: Reich 2014: 328–331).

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Realizacja projektu powinna się odbywać w parach lub grupach trzyosobowych, w których jedna z osób będzie grała rolę kandydata poszukującego pracy, zaś dwie pozostałe wejdą w role osób reprezentujących firmę i rekrutujących do pracy. Nauczyciel może zaproponować uczniom, dla których współpraca z innymi lub występowanie na forum stanowi problem, odegranie symulacji po lekcji – bez obecności klasy.

7.2. Metody i techniki pracy

Podczas realizacji projektu znajdą zastosowanie następujące metody i techniki nauczania i uczenia się:

- burza mózgów: nauczyciel sprawdza, co uczniowie już wiedzą na temat skutecznego udziału w rozmowach kwalifikacyjnych;
- prezentacja, wyjaśnianie: nauczyciel języka niemieckiego objaśnia cel i etapy realizacji projektu, odpowiada na pytania uczniów, wprowadza słownictwo, które będzie niezbędne do wzięcia udziału w symulacji rozmowy kwalifikacyjnej;

- praca z tekstami czytanyymi i materiałami audiowizualnymi dotyczącymi zasad zachowania się podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- WebQuest: uczniowie wyszukują w internecie oferty pracy;
- drama: uczniowie biorą udział w symulacji rozmowy kwalifikacyjnej;
- analiza i dyskusja: uczniowie analizują przebieg odbytych rozmów kwalifikacyjnych, wskazują błędy, sugerują, co można było zrobić lepiej.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Przygotowanie do projektu

Projekt nie wymaga długotrwałych przygotowań – ani ze strony uczniów, ani ze strony nauczyciela, powinien być jednak skorelowany z realizacją programu przedmiotu podstawy przedsiębiorczości. Znajomość zagadnienia ułatwi poradzenie sobie z realizacją projektu w języku niemieckim szczególnie tym uczniom, którzy mają niską kompetencję językową.

Na początku realizacji projektu potrzebne będą komputery z dostępem do sieci – każdy uczeń powinien mieć dostęp do komputera, aby mógł wyszukać interesujące go oferty pracy i ewentualnie wyszukać informacje na temat oferującej je firmy. Dlatego warto z odpowiednim wyprzedzeniem zarezerwować dostęp do pracowni komputerowej. Jeśli nauczyciel zdecyduje się pokazać uczniom materiały audiowizualne zawierające przykłady poprawnego uczestniczenia w rozmowie kwalifikacyjnej, będzie potrzebował rzutnika multimedialnego i głośników lub tablicy interaktywnej.

8.2. Harmonogram działań

Projekt został zaplanowany do realizacji w trzech etapach.

8.2.1. Etap I – wprowadzenie do projektu

Lekcja 1–2:

- wprowadzenie do problematyki w języku polskim.

Lekcja 3–5:

- wprowadzenie do założeń projektu,
- praca z tekstami czytanyymi i słuchanymi w języku niemieckim (jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej),
- podpisanie kontraktu,
- omówienie kryteriów oceniania symulacji rozmowy kwalifikacyjnej,
- analiza wybranych ofert pracy dostępnych w internecie,
- podział na grupy.

Na lekcji języka niemieckiego nauczyciel wyjaśnia, że uczniowie będą w parach lub grupach trzyosobowych realizowali projekt dotyczący uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych oraz nawiązuje do tego, że realizowali to zagadnienie na lekcji z podstaw przedsiębiorczości. Tym razem będą ćwiczyli udział w rozmowie kwalifikacyjnej w języku niemieckim. Następnie przeprowadza burzę mózgów, aby sprawdzić, co uczniowie wiedzą na ten temat. Notuje na tablicy podane przez uczniów pytania i zwroty, jakie mogą paść podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (tabela 1) i prosi ich, aby zaznaczyli, które odpowiedzi są poprawne. Odpowiedzi uczniów omawiane są na forum klasy. Następnie

uczniowie oglądają wideo z poradami eksperta, jak zachowywać się podczas rozmowy kwalifikacyjnej i porównują jego komentarze ze swoimi rozwiązaniami. Można wykorzystać film [youtube.com](https://www.youtube.com) lub inny podobny, dostępny w internecie.

Karta pracy „Na co zwrócić uwagę podczas rozmowy kwalifikacyjnej”

Kreuze die richtige Antwort an.

1. Begrüßung

- Ich begrüße den Personalchef/ die Personalchefin.
- Ich warte, bis mich der Personalchef/ die Personalchefin begrüßt.

2. Smalltalk

- Ich erzähle kurz und knapp, dass ich gut hergefunden habe.
- Ich beklage mich über die komplizierte Anreise.
- Ich sage, dass ich nicht sofort hergefunden, aber das Problem schnell gelöst habe.
- Ich bedanke mich, dass ich zu dem Gespräch eingeladen wurde.

3. Vorstellungsfragen

- Ich erzähle detailliert, welche Schulen ich besucht habe.
- Ich verweise darauf, dass alles in meinem Lebenslauf steht.
- Ich beantworte die Fragen und gehe dabei auf meine Interessen und Hobbys ein.

4. Fragen zur Wahl des Berufes

- Ich verweise auf meine Praktika.
- Ich lüge, dass ich Erfahrung in dem Beruf habe.
- Ich spreche von meinen persönlichen Interessen für diesen Beruf.

5. Fragen zur Wahl des Unternehmens

- Ich habe mich vor dem Gespräch über das Unternehmen informiert.
- Ich will während des Gesprächs herausfinden, womit sich dieses Unternehmen beschäftigt.

6. Frage nach den Stärken und Schwächen

- Ich bin bescheiden und spreche nicht von meinen Stärken.
- Ich spreche offen von meinen Stärken und nenne konkrete Beispiele.
- Ich spreche überhaupt nicht von meinen Schwächen; die muss mein Arbeitgeber nicht kennen.
- Ich berichte, was ich dank meiner Stärken zur Arbeit des Unternehmens beisteuern kann.

7. Eigene Fragen

- Ich meine, dass ich keine Frage an den Personalchef/ die Personalchefin haben soll.
- Ich frage nach der Größe des Unternehmens.
- Ich frage, wie mein Arbeitsplatz aussehen würde.
- Ich frage, an welchem Projekt ich mich beteiligen würde.

Odpowiedzi udzielone przez uczniów można wykorzystać do dyskusji na temat skutecznego zachowania kandydata podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Uczniowie słuchają wypowiedzi eksperta dwukrotnie lub trzykrotnie i starają się wynotować pytania, jakie może zadać osoba rekrutująca oraz przykłady odpowiedzi, jakich

może udzielić kandydat. Wychwycone i podane przez uczniów zwroty nauczyciel zapisuje na tablicy. Poziom językowy filmu będzie prawdopodobnie przewyższał poziom językowy uczniów. Dlatego nauczyciel powinien opracować listę ważnych zwrotów występujących w filmie, aby rozszerzyć słownictwo podane przez uczniów. Przykłady zwrotów zawiera tabela.

Przykłady zwrotów do wykorzystania podczas symulacji rozmowy kwalifikacyjnej.

Personalchef/ Personalchefin	Kandidat
Wie geht es Ihnen? Haben Sie gut hergefunden? Möchten Sie etwas trinken?	Danke, mir geht es gut. Am Anfang konnte ich die richtige Tür nicht finden, aber ich habe einen Zeitpuffer eingeplant. Das war also kein Problem. Ja, gerne. / Nein, danke. Vielen Dank zur Einladung zum Vorstellungsgespräch.
Stellen Sie sich doch bitte vor!	Ich habe mich schon immer für... interessiert, deshalb hatte ich in dem Fach immer gute Noten. Ich hatte immer eine Leidenschaft für Autos/...
Warum möchten Sie Ausbildung in diesem Bereich machen? Warum möchten Sie gerade diesen Job ergreifen?	Ich habe ein Praktikum in diesem Beruf gemacht. Das hat mir sehr gut gefallen. Ich habe viele Erfahrungsberichte über diesen Beruf gelesen/ viele Videos angeschaut.
Warum möchten Sie Ihre Ausbildung gerade in unserem Unternehmen machen?/ Warum möchten Sie gerade in unserem Unternehmen arbeiten?	Mir gefällt/ gefallen die Philosophie/ die Ansichten/ Werte Ihres Unternehmens.
Was sind Ihre Stärken und Schwächen?	Ich habe ein Organisationstalent. In der Schule habe ich oft an der Organisation von Schulveranstaltungen mitgearbeitet. Ich habe ehrenamtlich im Sportverein gearbeitet. Ich liebe im Holz arbeiten. Ich habe Probleme mit Zeitmanagement, aber ich arbeite jetzt viel mit Kalendern und To-Do-Listen.
Welche Erwartungen verbinden Sie mit der Arbeit in diesem Unternehmen?	Ich erhoffe mir, dass...

Personalchef/ Personalchefin	Kandidat
Haben Sie noch Fragen?	Ich möchte wissen, an welchem Projekt ich mitarbeiten würde. Könnte ich mir meinen Arbeitsplatz anschauen?

Uczniowie starają się zrozumieć zwroty na podstawie kontekstu lub wyszukują ich znaczenie w słowniku. Nauczyciel pomaga w razie potrzeby.

Przed rozpoczęciem pracy w parach i grupach uczniowie podpisują kontrakt. Nauczyciel powinien przedyskutować z nimi poszczególne punkty kontraktu, upewnić się, że są one zrozumiałe i że uczniowie je akceptują. Warto pozostawić w kontrakcie trochę pustego miejsca i przedyskutować z uczniami, czy ewentualnie dopisanie jakiś dodatkowych zasad współpracy byłoby dla nich ważne.

KONTRAKT. „Das hat mich motiviert, mich bei Ihnen zu bewerben...”

1. Ten kontrakt należy do: tu należy wpisać imiona i nazwiska członków grupy.

2. Wykonujemy następujące zadanie:

3. Zobowiązujemy się przestrzegać następujących zasad:

- szanujemy pomysły osób, z którymi wykonujemy projekt;
- każdy z nas, bez względu na rolę angażuje się w opracowanie potrzebnych informacji;
- wspieramy się w realizacji zadania;
- przestrzegamy ustalonych terminów;
- uczymy się niezbędnych zwrotów;
- ćwiczymy wypowiedzi przed zaprezentowaniem ich w klasie;
- wszyscy odpowiadamy za końcowy efekt pracy;
- w razie trudności prosimy o pomoc nauczyciela.

4. Podpisy członków grupy:

Następnie uczniowie poznają kryteria ewaluacji projektu (por. punkt 9.2.). Nauczyciel podkreśla, że precyzyjnie rozpisane kryteria ewaluacji mają pomóc uczniom lepiej przygotować się do symulacji rozmowy kwalifikacyjnej.

Uczniowie dzielą się na pary i grupy ze względu na zainteresowanie pewną grupą zawodów. W parach wyszukują oferty pracy pochodzące z niemieckiego obszaru językowego. Oferty pracy można znaleźć np. na następujących stronach internetowych: joblift.de, jobscout24.ch (dostęp dla linków powyżej 4.11.2022).

Uczniowie wybierają jedną z ofert. Zdobывают w internecie informacje na temat firmy, która zamieściła wybrane ogłoszenie, robią notatki. W grupach opracowują pytania, które zostaną zadane w symulacji rozmowy kwalifikacyjnej oraz opracowują przykładowe odpowiedzi – adekwatne do wybranej oferty pracy.

8.2.2. Etap II – ćwiczenia przygotowujące

Lekcja 6. Uczniowie ćwiczą w parach lub w grupach rozmowy kwalifikacyjne, korygując się wzajemnie. Proszą też o pomoc nauczyciela. Nauczyciel obserwuje pracę uczniów, wspiera i kontroluje przebieg pracy w poszczególnych grupach. Pomaga w formułowaniu wypowiedzi w języku obcym oraz czuwa nad ich poprawnością.

8.2.3. Etap III – prezentacja prac

Lekcje 7–8 (i ew. 9). Uczniowie prezentują symulacje rozmów kwalifikacyjnych w klasie. Po każdej prezentacji ma najpierw miejsce ewaluacja, a następnie omówienie na forum klasy. Na prezentację każdej z grup oraz następującą po niej dyskusję należy poświęcić ok. 15 minut.

9. Ewaluacja pracy uczniów

W celu rozwijania autonomii uczniów i ich odpowiedzialność za proces uczenia się, należy włączyć ich w proces ewaluacji. Proponowane w niniejszym projekcie formy ewaluacji uwzględniają autoewaluację, ocenę koleżeńską oraz ustną informację zwrotną pochodzącą od nauczyciela. Za udział w tym projekcie nie przewiduje się stawiania ocen cyfrowych.

9.1. Samoocena

Zaraz po prezentacji należy poprosić uczniów o ustną autoewaluację własnego wystąpienia. Aby dokonać samooceny, uczeń powinien znać kryteria sukcesu. Pomocny w tym przypadku będzie arkusz ewaluacji (punkt 9.2.). Aby autoewaluacja nie ograniczała się do ogólników, należy zapoznać uczniów w kryteriami, według których ich prace będą oceniane. Podstawowe pytania w samoocenie dotyczą mocnych i słabych stron wykonanego zadania:

- **Mocne strony:** Co wyszło mi dobrze? Co mi się udało? Z czego jestem dumna(-y)?
- **Słabe strony:** Co mi się nie udało? Gdzie pojawiły się problemy, z którymi mogłam(-em) sobie poradzić?
- **Brakująca wiedza:** Co powinnam/ powinienem wiedzieć, żeby lepiej wykonać to zadanie? (Winter 2018: 122).

Warto zachęcić też uczniów do oceny, jak przebiegała ich współpraca w grupie.

9.2. Ocena koleżeńska

Informacja zwrotna nie zawsze musi pochodzić od nauczyciela lub mieć formę samooceny. Oceniać pracę koleżanek i kolegów w klasie mogą także inni uczniowie. Oceniając pracę innych będą mieli okazję ćwiczyć formułowanie i uzasadnianie opinii.

Praca metodą projektu jest zadaniem złożonym, wymagającym szeregu kompetencji językowych i pozajęzykowych. Pomocny w ewaluacji pracy projektowej będzie arkusz ewaluacji zawierający szczegółowe kryteria, które będą podlegały ocenie. Przedstawione kryteria oceny projektu powinno się omówić z uczniami przed przystąpieniem do pracy w grupach. Dzięki temu uczniowie będą wiedzieli, na jakie aspekty zwrócić uwagę, oceniając pracę innych. Dzięki konkretnym kryteriom sukcesu łatwiej im też będzie zadbać o lepszą jakość produktu – w tym przypadku symulacji rozmowy kwalifikacyjnej – i uwzględnić w niej wszystkie wymagane aspekty.

Kryteria oceny projektu „Das hat mich motiviert, mich bei Ihnen zu bewerben...”

Kryterium	Słabo – 1	Wymaga poprawy – 2	Dobrze – 3	Wspaniale – 4	Wynik
Struktura rozmowy kwalifikacyjnej	Zadano 1–2 pytania. Odpowiedzi na nie były bardzo krótkie i pobieżne.	Zadano 3–4 pytania. Odpowiedzi były niepełne.	Zadano mniej niż 5–6 pytań. Wypowiedźna zadane pytania były w przeważającej mierze wyczerpujące.	Zadano najważniejsze pytania (7) i udzielono wyczerpujących odpowiedzi.	/4
Przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej	Uczniowie nie zdobyli informacji się na temat przedsiębiorstwa, którego ogłoszenie o pracę wybrali. Nie opracowali prawie wcale niezbędnego do przeprowadzenia rozmowy słownictwa.	Uczniowie zdobyli bardzo pobieżne informacje na temat przedsiębiorstwa, którego ogłoszenie o pracę wybrali. Niezbędne do przeprowadzenia rozmowy słownictwo opracowali pobieżnie.	Uczniowie zdobyli trochę informacji na temat przedsiębiorstwa, którego ogłoszenie o pracę wybrali. Niezbędne do przeprowadzenia rozmowy słownictwo opracowali w sposób dość wyczerpujący.	Uczniowie znaleźli w internecie wyczerpujące informacje na temat przedsiębiorstwa, którego ogłoszenie o pracę wybrali. Opracowali wszystkie zwroty niezbędne do przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.	/4
Poprawność językowa	Bardzo dużo błędów językowych. Prezentacja jest prawie niezrozumiała. Odnosi się wrażenie, że prezentujący wyuczyli się na pamięć fraz, które bezrefleksyjnie odtwarzają.	Liczne błędy językowe, ale da się zrozumieć najważniejszy przekaz.	Błędy językowe pojawiają się dość często, ale wypowiedź jest komunikatywna.	Nieliczne błędy językowe, adekwatne użycie zasobu środków językowych.	/4
Płynność i samodzielność	Uczniowie czytają tekst z kartki. Wypowiedzi brakuje płynności.	Uczniowie zbyt często odczytują notatki. Często przerywają swoją odpowiedź, wyraźnie brakuje im słów.	Wypowiedzi uczniów są w miarę płynne. Ma się jednak wrażenie nienaturalności, bo uczniowie recytują z pamięci wyuczone frazy.	Wypowiedzi uczniów są płynne. Ma się wrażenie naturalnego reagowania.	/4
Współpraca w grupie	Podczas prezentacji widoczny jest brak współpracy między uczniami. Odnosi się wrażenie, że również na etapie przygotowań do prezentacji współpraca nie przebiegała sprawnie.	Uczniowie wpadają sobie w słowo lub jedna osoba jest wyraźnie dominująca.	Uczniowie nie zawsze płynnie podejmują swoje role, widoczne jest jednak równe zaangażowanie uczniów w przygotowanie się i prezentację	Uczniowie podzielili się zadaniami, płynnie przekazują sobie pałeczkę, widać równe zaangażowanie uczniów w pracę nad projektem i prezentację.	/4

10. Ewaluacja projektu dokonana przez nauczyciela

Nauczyciel – inicjator i koordynator projektu – powinien ocenić także proces planowania i realizacji projektu oraz wyciągnąć na tej podstawie wnioski, które w przyszłości pozwolą mu lepiej i efektywniej zaplanować pracę metodą projektów. Refleksji może dokonać w oparciu o autoewaluację uczniów, ocenę koleżeńską oraz własną ocenę.

Aby zaplanować strategie zmian, warto zastosować analizę SWOT (S – *strenghts* – silne strony; W – *weaknesses* – słabe strony; O – *opportunities* – możliwości; T – *threats* – zagrożenia).

Cel analizy SWOT to określenie, czy i w jakim stopniu proponowane zadania, które polegały na wyszukaniu ogłoszenia o pracę i przygotowaniu symulacji rozmowy kwalifikacyjnej przyczyniły się do poszerzenia kompetencji językowej uczniów w zakresie języka niemieckiego oraz ich wiedzy i umiejętności w zakresie efektywnego udziału w rozmowach kwalifikacyjnych.

Silne strony. Jakie czynniki przyczyniły się do rozwoju kompetencji uczniów? Na przykład samodzielna praca z tekstami i słownikiem, proponowanie zadań otwartych wspierających rozwój kreatywności, regularna współpraca z innymi uczniami.

Słabe strony. Jakie słabości i braki powodują problemy? Na przykład niechęć uczniów do współpracy z innymi, konieczność korzystania z internetu w domu ze względu na brak dostępu do pracowni komputerowej, słabsze możliwości kontrolowania pracy uczniów przez nauczyciela, lęk uczniów przed występowaniem przed klasą, zbyt niska kompetencja językowa uczniów.

Możliwości. Jakie czynniki mogłyby się przyczynić do lepszego rozwoju kompetencji uczniów? Na przykład motywująca, pełna zaufania atmosfera w klasie; więcej czasu na ćwiczenie rozmów kwalifikacyjnych w parach, wprowadzenie prostszej leksyki.

Zagrożenia. Jakie czynniki mają negatywny wpływ? Na przykład nieodpowiedzialne potraktowanie zadania przez uczniów, brak zaangażowania z ich strony.

11. Bibliografia

Grzebień W., 2019a, *Deutsch mit Freude. Program nauczania do języka niemieckiego (III.2) dla szkoły ponadpodstawowej*, Warszawa: ORE.

Grzebień W., 2019b, *Meine Welt auf Deutsch. Program nauczania wraz ze scenariuszami lekcji do języka niemieckiego (III.1.P) dla szkoły ponadpodstawowej*, Warszawa: ORE.

Kentnowska A., Otręba R., 2019, *Niemiecki? Kein Problem. Program nauczania do języka niemieckiego dla III etapu edukacyjnego*, Warszawa: ORE.

Kober K., Otręba R., 2022, *Jak uczyć efektywnie języka niemieckiego w liceum ogólnokształcącym i technikum? Poradnik metodyczny do programu nauczania języka niemieckiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcącego i technikum – nauczanego jako język pierwszy, poziom podstawowy i rozszerzony (III.1.P, III.1.R), oraz jako język drugi (III.2, III.2.0)*, Warszawa: ORE.

Nawalany D. (red.), 2015, *Jak wspomagać pracę szkoły? Poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania. Zeszyt 2. Diagnoza szkoły*, Warszawa: ORE.

Otręba R., Kober K., Adamczyk T., 2019, *Kompetentni w języku niemieckim. Program nauczania języka niemieckiego dla III etapu edukacyjnego (wariant III.1.R)*, Warszawa: ORE.

Piotrowski K., Wojciechowska J., Ziółkowska B., 2014, *Rozwój nastolatka. Późna faza dorastania*, [w:] Brzezińska A.I. (red.), *Niezbędnik dobrego nauczyciela*, Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.

Reich K., 2014, *Inklusive Didaktik. Bausteine für eine inklusive Schule*, Weinheim und Basel: Beltz Verlag.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz. U. 2018, poz. 467.

Winter F., 2018, *Lerndialog statt Noten. Neue Formen der Leistungsbeurteilung*, Weinheim und Basel: Beltz Verlag.

Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE 2018, C189/1.

Monika Janicka – germanistka, doktor językoznawstwa, adiunkt w Katedrze Lingwistyki Stosowanej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Autorka artykułów z zakresu dydaktyki języków obcych oraz materiałów edukacyjnych i egzaminacyjnych. Szczególne zainteresowania badawcze: uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcji języka obcego, ocenianie kształtujące, otwarte formy pracy. Od roku 2017 Wiceprezeska Internationaler Deutschlehrerinnen- und Deutschlehrerverband (Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Niemieckiego).